නිවසේ සිට වැඩ කිරීම සඳහා තොරතුරු ආරක්ෂණ මාර්ගෝපදේශ

ජනාධිපති කාර්යාලය
சனாதிபதி அலுவலகம்
Presidential Secretariat

SRI LANKA CERT|CC

නිවසේ සිට වැඩ කිරීම සඳහා තොරතුරු ආරක්ෂණ මාර්ගෝපදේශ කිහිපයක් පහත දැක්වේ.
ඔබ නිවසේ සිට වැඩ කිරීමත් සමග තොරතුරු ආරක්ෂණ පිළිබඳ තර්ජන වැඩි විය හැක.
එම නිසා කරුණාකර නිවසේ සිට ආරක්ෂිතව හා සුරක්ෂිතව වැඩ කිරීම සඳහා පහත සඳහන් උපදෙස් අනුගමනය කරන්න.

Issued: 10th November, 2020

ලිපිගොනු සහ තොරතුරු

- රහස්‍ය ලියකියවිලි බැහැර කිරීමේදී, අනවසර පුද්ගලයින් ඒවා ලබා ගැනීම වැළැක්වීම සඳහා සෑම විටම ඉරා දමන්න.
- ඔබ වැඩ නොකරන විට, සියලුම නිල ලේඛන අගුලු දමා යතුර ඔබ ළඟ තබා ගන්න.
- වැදගත් ලිපිගොනු වල උපස්ථයක් නියමිත වේලාවට ලබා ගන්න, ඒවා ආරක්ෂිතව ගබඩා කරන්න.
- සියලුම නිල දත්ත, තොරතුරු සහ ලිපිගොනු අපේක්ෂිත අරමුණු සඳහා පමණක් භාවිතා කරන්න.
- දත්ත, තොරතුරු සහ ලිපිගොනු "දැනගත යුතු" පදනම මත පමණක් බෙදා ගන්න.
- නිල සංවේදී තොරතුරු පොදු සහ විවෘත වෙබ් අඩවි සහ ගබඩා අඩවි වෙත බෙදා නොගන්න.

විද්‍යුත් තැපෑල සහ වෙබ් ගවේෂණය

- නොදන්නා / සැක සහිත යවන්නන්ගෙන් සබැඳි ක්ලික් කිරීම හෝ ඊමේල් හෝ කෙටි පණිවිඩවල ඇමුණුම් බාගත නොකරන්න.
- සැක සහිත, නීති විරෝධී හෝ තෙවන පාර්ශවීය අනවසර මෘදුකාංග, යෙදුම් හෝ ක්‍රීඩා මෘදුකාංග බාගත කර ස්ථාපනය නොකරන්න.
- අනාරක්ෂිත වෙබ් අඩවි ගවේෂණය නොකරන්න (උදා: ගොසිප් වෙබ් අඩවි, ක්‍රීඩා, සුදු අඩවි, කාමුක දර්ශන අඩවි ආදිය)
- ප්‍රවෘත්ති සහ කාර්යාලීය නොවන වෙනත් තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා ලියාපදිංචි වීමට ඔබේ නිල විද්‍යුත් තැපැල් ලිපිනය භාවිතා නොකරන්න.
- COVID-19 හෝ නොමිලේ දත්ත සඳහන් කරන ඕනෑම විද්‍යුත් තැපැල් ලිපිනයක් ගැන සැලකිලිමත් වන්න, මේවා තතුබෑම් උත්සාහයන් හෝ වංචාවන් විය හැකිය.

පරිගණක, ජංගම දුරකථන හෝ ටැබ්

- ඔබගේ උපාංගයේ සුප්‍රසිද්ධ සැපයුම්කරුවෙකුගෙන් නීත්‍යානුකූල/බලපත්‍රලත් ප්‍රති-වයිරස මෙවලමක් ස්ථාපනය කර එය යාවත්කාලීනව තබා ගන්න.
- නොදන්නා පෙන් ඩ්‍රයිව් භාවිතා නොකරන්න. ඔබට එය භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය නම්, එහි ආරක්ෂිත බව සහතික කිරීම සඳහා නීත්‍යානුකූල/බලපත්‍රලත් ප්‍රති-වයිරස මෙවලමක් සමග පරිලෝකනය කිරීමට වග බලා ගන්න.
- සෑම විටම උපාංග අවධානයට ලක් කරන්න. නොපෙනෙන විට සෑමවිටම ඔබගේ උපාංග අගුලු දැමීම හෙවත් (computer lock) භාවිත කරන්න.
- භාවිතයේ නොමැති විට ඔබේ පරිගණකය වසා දමන්න. රජය විසින් සපයනු ලබන උපකරණ ආරක්ෂා කිරීම ඔබේ වගකීමකි.
- හැකි සෑම විටම ඔබේ Hard Drive තැටියේ අන්තර්ගතය සංකේතනය කරන්න. ඔබගේ උපාංගය නැතිවූ විට හෝ සොරකම් කළ විට සංවේදී රහස්‍ය දත්ත බාහිර පාර්ශවයන්ට නිරාවරණය නොවන බව මෙයින් සහතික කෙරේ.
- නිල තොරතුරු අඩංගු නැතිවූ උපාංග වහාම බලධාරීන්ට වාර්තා කරන්න.
- සෑම විටම ඔබගේ මෙහෙයුම් පද්ධතිය සහ මෘදුකාංගය නවතම පැච් සමඟ යාවත්කාලීන කරන්න. (උදා. මෙහෙයුම් පද්ධතිය, ප්‍රති-වයිරස, බ්‍රව්සර්, ඇඩෝන)
- කාර්යාල වැඩ සඳහා නොදන්නා පොදු Wi-Fi හොට්ස්පොට් භාවිතා කිරීමෙන් වළකින්න.
- විදිනෙදා වැඩ සඳහා භාවිතා කිරීමට ඔබේ යන්ත්‍රයේ පරිපාලක අයිතිවාසිකම් නොමැතිව පරිශීලකයෙකු සාදන්න. විදිනෙදා වැඩ සඳහා පරිපාලක අයිතිවාසිකම් ඇති පරිශීලකයෙකු භාවිතා කිරීමෙන් වළකින්න.
- ඔබ VPN භාවිතා නොකරන විට, ඒවා විසන්ධි කරන්න.
- ඔබට VPN වැනි නිල ආරක්ෂිත සම්බන්ධතා පහසුකමක් ලබා දී ඇත්නම්, කාර්යාල පද්ධති සමඟ සම්බන්ධ වීමට එය පමණක් භාවිතා කරන්න.

මුරපද

- ඔබගේ සියලුම උපාංග සඳහා ශක්තිමත් මුරපද (Password/Passphrase/PIN) භාවිතා කරන්න (ජංගම දුරකථන, ටැබ්, පරිගණක) සහ භාවිතයේ නොමැති විට සෑම විටම උපාංග අගුළු (lock) දමා තබන්න.
- මතක තබා ගැනීමට පහසු සහ අනුමාන කිරීමට අපහසු මුරපදයක් හෝ මුරපදයක් භාවිතා කරන්න. සරල මුරපද භාවිතා කිරීමෙන් වළකින්න.
- හැකි සෑම විටම, අමතර ආරක්ෂාව සඳහා සාධක සත්‍යාපනය දෙකක් භාවිතා කරන්න.
- කඩදාසි හෝ සටහන් පොත් වල මුරපද ලියන්න එපා.
- ඔබගේ මුරපද නිතර වෙනස් කරන්න.
- මුරපද නැවත භාවිතා කිරීමෙන් වළකින්න සහ විවිධ පද්ධති සඳහා එකම මුරපදය භාවිතා නොකරන්න.
- ඔබගේ මුරපදය හෝ OTP (එක් වරක් මුරපදය) කිසිවෙකු සමග බෙදා නොගන්න. ඔබගේ අක්තපත්‍ර භාවිතා කරමින් කරන ඕනෑම ක්‍රියාවක් සඳහා ඔබ වගකිව යුතුය.
- ඔබගේ පුද්ගලික තොරතුරු විද්‍යුත් තැපෑල, වෙබ් අඩවි, සමාජ මාධ්‍ය වේදිකා (WhatsApp, Imo, Facebook, ආදිය) හෝ දුරකථන ඇමතුමක් හරහා බෙදා නොගන්න.
- ශක්තිමත් මුරපදයකින් ඔබගේ නිවසේ Wi-Fi සුරක්ෂිත කරන්න

වාර්තා කිරීම සහ උදව් ලබා ගැනීම

- ඔබේ සංවිධානයේ තොරතුරු ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති කියවන්න, තේරුම් ගන්න සහ තදින් පිළිපදින්න. කිසිවක් පැහැදිලි නැතිනම්, ඔබේ අධීක්ෂක හෝ දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානියා අමතන්න.
- ඔබගේ උපාංගවල කිසියම් සැක කටයුතු ක්‍රියාවක් අදාළ තොරතුරු තාක්ෂණ නිලධාරීන්ට සහ / හෝ ඔබේ දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානියාට වාර්තා කරන්න.
- ඕනෑම ආරක්ෂක සිදුවීමක් වහාම ඔබේ දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන්ට සහ incident@cert.gov.lk වෙත වාර්තා කරන්න.